

DE BALIJ | Veel verzet tegen komst van grote turbines,

Vechten tegen windmolens

PIJNACKER/ZOETERMEER | Rijk en provincie zetten steeds meer druk op de ketel om windmolens geplaatst te krijgen. In het Balijbos dreigt een frontale botsing tussen Zuid-Holland en de gemeentebesturen van Pijnacker-Nootdorp, Zoetermeer en vele van hun inwoners. Met op de achtergrond Staatsbosbeheer in een omstreden rol.

HERMAN ROSENBERG

'Kinderboerderij, Dierenvriendjes-pad, laarzenpad, een natuurbos met open plekken waar galowayrunderen grazen, een moerasbos met een zestig meter lange loopvlonder, wandel- en fietspaden en een speelbos. Wat heeft De Balij eigenlijk niet? Zo prijst Staatsbosbeheer op zijn site het jonge natuurgebied tussen Pijnacker en Zoetermeer aan.

Maar blijft het gebied inderdaad een 'groene long'? En zit er nog toekomst in het concept van de 'Groenblauwe Slinger', waarin het Bieslandse Bos, de Balij, de Driemanspolder en het Westerpark als één natuurgebied worden opgevat?

Het antwoord is twee keer 'neen', vreest een brede groep van omwonenden, recreanten en natuurliefhebbers. Want Staatsbosbeheer werpt zich plotseling - volgens de bewoners achter hun rug en die van de gemeentebesturen om - als voorvechter van windmolens.

Fouten

Aris Jan Hofker van de actiegroep Balij-Windmolen-Vrij uit Zoetermeer verwijt Staatsbosbeheer en de provincie 'ondoorzichtige procedures', 'procedurele fouten' en 'slechte voorlichting'. Het doel van dat alles is de plaatsing van drie tot vijf windmolens aan de rand van De Balij, langs de A12, elk 'met de omvang

van de Euromast', volgens Hofker en de zijnen. Dat lijkt wat overdreven, maar groot worden de molens wel. Ze hebben een vermogen van drie megawatt, wat wil zeggen: groot formaat. Waarschijnlijk worden het gevaartes met een mast van minimaal honderd meter en een 'bladlengte' van 50 meter. De totale hoogte is dus 150 meter of meer. Ter vergelijking: de bekende windmolens langs de A4 ter hoogte van Zoeterwoude zijn 65 meter hoog. Kleintjes dus, vergeleken met de reuzen die nu in aantocht zijn. De tegenstanders vrezen 'slagschaduw', geluidsoverlast, gevaar voor vogels en vleermuizen, en horizonvervuiling.

Geld

Het geld dat de molens opleveren - 30.000 euro per molen per jaar - zou Staatsbosbeheer in De Balij willen steken, maar die houdt als natuurgebied feitelijk op te bestaan als de windmolens zijn geplaatst, zegt de strijd bare Hofker. „Straks is er geen Balij meer waar wij kunnen recreëren en ongestoord van de natuur kunnen genieten.”

De voorgeschiedenis van de Balijcrisis begint eind 2013. Staatsbosbeheer laat de gemeente Pijnacker-Nootdorp weten dat zij een bijdrage wil leveren aan de 'duurzaamheidsambities' van het rijk en daarom voor de provincie Zuid-Holland, die over de molens gaat, op zoek is ge-

▲ Hoe het Hollandse landschap verandert: windmolens en een 'echte' molen langs de A4 ter hoogte van Zoeterwoude. FOTO ANP/RICARDO SMIT

gaan naar locaties in door haar beheerde gebieden. Eén van die plekken blijkt zich naast de A12 te bevinden ter hoogte van De Balij, 'direct naast het industrieterrein Heron' (Nootdorp).

Al snel, op 17 februari 2014, wijst de gemeenteraad van Pijnacker-Nootdorp deze plek af, omdat er te weinig steun is onder de bevolking. Zuid-Holland lijkt zich daarbij neer te leggen. In juli 2014 nemen Provinciale Staten een CDA-amendement aan, waarin drie windmolenslocaties worden afgewezen, waaron-

der De Balij. Maar na de Statenverkiezingen treedt een nieuw college van Gedeputeerde Staten (dagelijks bestuur) aan dat, toch weer met De Balij op de proppen komt. Met de volle instemming van Staatsbosbeheer, dat behalve op duurzaamheid ook goed let op de eigen portemonnee. Uit een mailwisseling in het voorjaar van 2015 blijkt dat Staatsbosbeheer de provincie zelfs aanzet tot doorpakken.

'Ik geef je in overweging om de afgewezen locatie alsnog door middel van een provinciaal bestemmingsplan ex WRO te realiseren', schrijft een medewerker van Staatsbosbeheer Zuid-Holland aan een provincieambtenaar. Vrij vertaald: de provincie moet de gemeente dwingen de windmolens toe te laten.

Onduidelijk

Lang blijft overigens onduidelijk om welke plek het nu precies gaat, mede doordat Staatsbosbeheer het heeft over de 'A12-corridor met hoogbouw daarlangs'. Dat lijkt meer op een plek richting Nootdorp, dan op De Balij. Maar uiteindelijk blijkt het wel degelijk te gaan om een strook van bijna twee kilometer

REACTIE STAATSBOSBEHEER

'Wij willen niet per se windmolens'

Hoewel Staatsbosbeheer zich eerder actief opstelde in de windmolenkwesitie, houdt de organisatie zich officieel op de vlakte. „Wij willen niet per se windmolens in De Balij,” zegt woordvoerder Imke Boerma. „Wij zijn natuurbeschermers, maar willen tegelijk een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsambitie. Dat

kan spanning geven. Wij hebben gezegd: dit is één van de plekken waar het zou kunnen. Vervolgens bleek er geen draagvlak te zijn en viel deze locatie af. De provincie heeft daarna gezegd toch door te willen. We trekken nu samen op.” Er is ook een financieel argument. „Wij krijgen voor het beheer van De Balij geen subsidie meer. Dus zijn

extra inkomsten welkom. Maar die vloeien terug naar de natuur. En: De Balij blijft De Balij, ook mét windmolens.” Het in een verslag opvoeren van de gebruikersgroep als voorstander van molens berust volgens Boerma op een 'misverstand'. „Wij hebben geconstateerd dat de groep kritisch maar genuanceerd is over de windmolens.”

Staatsbosbeheer speelt dubieuze rol

◀ Oma Anita Klok steekt met kleindochter Lisanne een vaart over in het Balijbos. Fans van 'De Balij' zijn bang dat windmolens het karakter van het gebied zullen aantasten.

FOTO'S PETER FRANKEN

▲ De ruitergroep van de Balij-manege in actie.

▲ De Balij gezien vanuit de lucht, met in de verte de A12 waarlangs mogelijk de windmolens komen te staan.

lengte in het natuurgebied de Balij op het grondgebied van Pijnacker-Nootdorp, direct tegen de grens met Zoetermeer aan. Door deze verwarring duurt het twee jaar voordat in de gemeente Zoetermeer doordringt dat er waarschijnlijk een reeks reusachtige windmolens komt te staan vlakbij de wijk Rokkeveen en tegenover het Westerpark. Aris Jan Hofker spreekt in dit verband over 'gesjoemel'. Op zijn minst is er sprake van forse fouten in de procedure en het nalaten van het informeren van Zoetermeer. De provincie beweert dat op 19 oktober 2015 te hebben gedaan, maar in Zoetermeer is nooit een brief ontvangen.

Niet verwonderlijk dus dat het college van b en w van Zoetermeer op 6 januari van dit jaar een nette, maar boze brief naar de provincie stuurt. Terwijl voor Rotterdamse locaties een zwaar opgetuigde procedure wordt gevolgd, schrijft Zoetermeer, 'heeft u een dergelijk proces niet doorlopen met onze gemeente en inwoners (...). Dit is niet bevorderlijk voor het creëren van het benodigde draagvlak'.

Dat draagvlak ontbreekt dan ook

nagenoeg volledig, zowel in Zoetermeer als in Pijnacker-Nootdorp. De tegenstanders hebben zich vorig jaar in twee clubs georganiseerd. In Zoetermeer opereert actiegroep Balij-Windmolen-Vrij en in Pijnacker-Nootdorp het Platform 'Duurzaam kan zoveel Beter'.

Straks is er geen Balij meer waar wij van de natuur kunnen genieten

—Aris Jan Hofker (actievoerder)

Ook bij Staatsbosbeheer dringt het begin dit jaar door dat de tegenstand van omwonenden een groot probleem dreigt te worden. Het draagvlak voor De Balij 'lijkt kwetsbaar', stelt directeur grond en gebouwen van Staatsbosbeheer, Kees Jan Dosker, in een brief aan de provincie.

Maar er zijn ook andere gelui-

den, volgens Staatsbosbeheer. In een gesprek met Balij-Windmolen-Vrij toert provinciehoofd Jasper Kuipers een 'Gebruikersgroep Balij' uit de hoge hoed. Die zou het, blijken een gespreksverslag, wél eens zijn met de komst van molens. Hofker is verrast. Maar als hij er uiteindelijk in slaagt die groep te pakken te krijgen, blijkt die tegen de molens te zijn. Voorzitter Hans Nuijer van de gebruikersgroep: „Wij zijn op hoofdlijnen tegen de plaatsing van windmolens in de Balij.”

De vraag is of de provincie nog steeds zo blij is met het genereuze aanbod van Staatsbosbeheer. Gevraagd naar de bestuurlijke voortgang zegt een woordvoerder dat 'we nog bezig zijn met beantwoording van alle 375 unieke zienswijzen' (voornamelijk bezwaren, red.) In de tweede week van mei nemen Gedeputeerde Staten een besluit over de windmolenlocaties die 'wij daadwerkelijk gaan onderzoeken'.

Dit artikel is gedeeltelijk gebaseerd op documenten die door de actiegroepen zijn verkregen via een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur.